

Būtiskākie pamatprincipi līgumos ietverot līgumsodu, nokavējuma procentus, kā arī dzēšot kavētos līgumā maksājumus

Līgumsodam un nokavējuma procentiem ir jābūt samērīgiem, patērētāju līgumos aizliegts iekļaut neproporcionāli lielu līgumsodu un/vai nokavējuma procentus salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Kopsavilkums par līgumsodu piemērošanu

Līgumsods par saistību neizpildi vispār

Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi īstā laikā vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā)

Kritēriji

Tam ir jābūt konkrētai naudas summai vai citai mantiskai vērtībai. Saistību izpildei nav bijis būtisks izpildījums konkrētā termiņā, zaudējumu esamība parasti ir grūti pierādāma.

Līgumsods par terminētas saistības izpildes kavējumu, daļēju izpildi, vai pilnīgu neizpildi pielīgtajā termiņā.

Aprobežojumi

To nedrīkst noteikt vairākkārtīgu (atkārtotu). To nedrīkst noteikt pieaugošu maksājumu vai devumu veidā.

10% aprobežojums no neatmaksātā pamatparāda vai neizpildītās galvenās saistības.

Līgumsods un līguma saistību izpilde

Izvēles līgumsods.
Kumulatīvs līgumsods, ja puses par to ir vienojušās.

Kumulatīvs līgumsods – var prasīt gan līgumsodu, gan saistības izpildi.

Līgumsods un zaudējumu atlīdzība

Izvēles līgumsods.
Izslēdzošs līgumsods, ja puses par to ir vienojušās.

Kumulatīvs līgumsods – var prasīt gan līgumsodu, gan zaudējumu atlīdzību.

Līgumsods un nokavējuma procenti

Šajā gadījumā nav pamata aprēķināt nokavējuma procentus.

Ieskaista līgumsods – var prasīt tikai to daļu, kas pārsniedz nokavējuma procentus. Ja nokavējuma procenti ir lielāki par līgumsodu, var prasīt tikai nokavējuma procentus.

Nokavējuma procentus nedrīkst rēķināt par kapitāla lietošanas procentu kavējumu.

Patērētāju kreditēšanas līgumos nokavējuma procenti nedrīkst pārsniegt 36 procentpunktus papildus aizņēmuma likmei gadā vai arī būtiski pārsniegt pielīgtos lietošanas procentus, izņemot, ja kreditēšanas līgums ir kāds no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta (2⁶) daļā minētajiem izņēmumiem.

Maksājumu dzēšanas kārtība nedrīkst būt pretrunā ar Civillikuma 1843. pantā nostiprināto līgumsoda kā pēdējā maksājuma dzēšanas pamatprincipu.

Civillikuma 1843. pantā noteiktā maksājumu dzēšanas kārtība nostiprina pamatprincipus, kuru mērķis ir rast iespēju patērētājam dzēst uzkrāto pamatparādu, tādējādi papildu maksājumu (piemēram, komsisijas maksas) dzēšanas secība nedrīkst būt patērētājam nelabvēlīgāka.

Ja tiek izmantotas pielīgtais tiesības izbeigt līgumu pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai.